

Tizennegyedik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

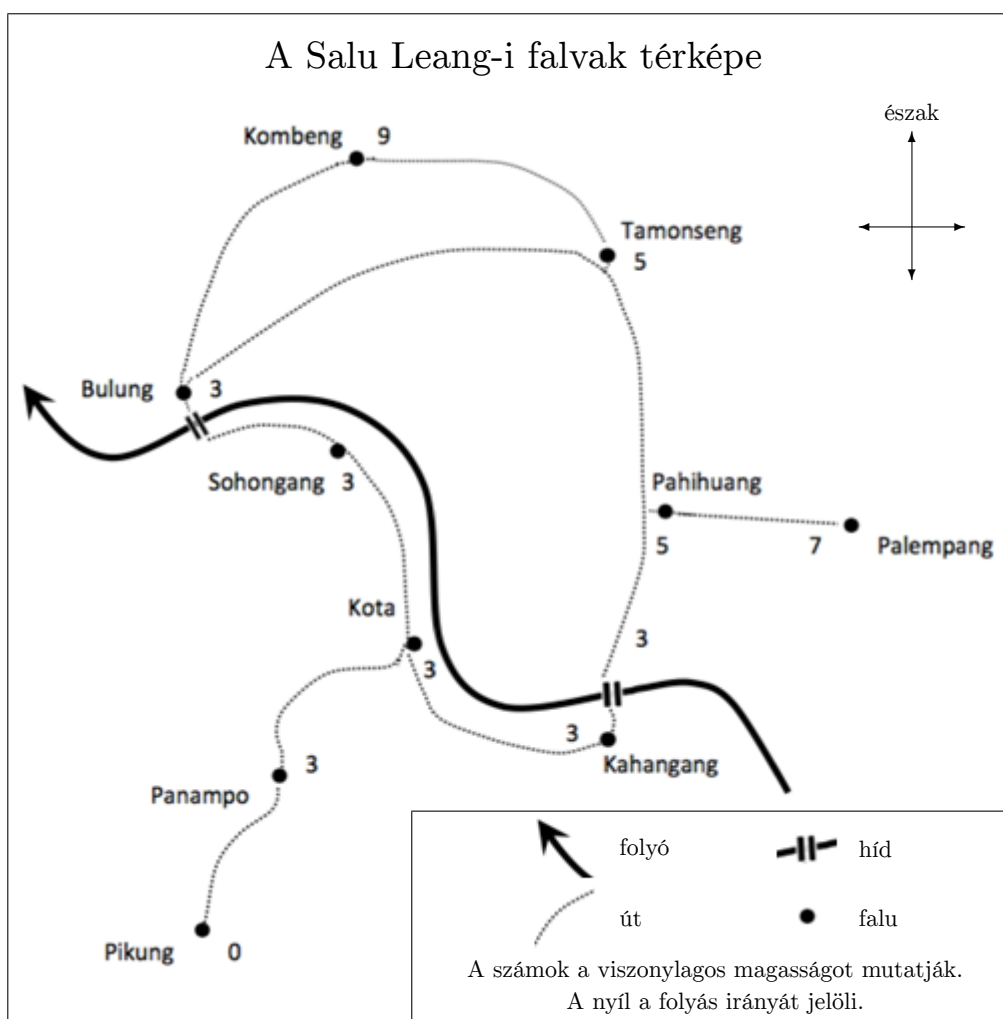
Májszúr (India), 2016. július 25.–29.

Az egyéni verseny feladatai

Ne másolja le a feladatok szövegét! Írja le minden feladat megoldását külön lapra! Minden lapra írja rá a feladat számát, az ülésének a számát és a vezetéknevét! Máskülönben a munkája nem értékelhető.

Válaszait alaposan indokolja meg. A tökéletesen helyes válasz is csak alacsony pontszámot ér, ha nincs kellőképpen megindokolva.

1. Feladat (20 pont) Egy nyelvész érkezett Salu Leang-ba (Celebesz), hogy tanulmányozza az aralle-tabulahan nyelvet. Több falut járt be Salu Leang-ban (lásd a térképet¹) és azt kérdezte a helybeliektől: **Umba launggola?** ‘Hová mész?’

¹A falvak neve eredeti, a térkép nem.

Az alábbi válaszokat kapta. Közülük néhányban hiányok vannak.

• **Kahangang** faluban:

- Lamaoä' bete' di Bulung.
- Lamaoä' sau di Kota.
- Lamaoä' ____₁ di Palembang.

• **Kombeng** faluban:

- Lamaoä' pano di Pahihuang.
- Lamaoä' tama di Sohongang.
- Lamaoä' naung di Tamonseng.
- Lamaoä' ____₂ di Palembang.

• **Kota** faluban:

- Lamaoä' dai' di Kombeng.
- Lamaoä' dai' di Palembang.
- Lamaoä' naung di Pikung.
- Lamaoä' ____₃ di Bulung.
- Lamaoä' ____₄ di Sohongang.

• **Palempang** faluban:

- Lamaoä' bete' di Kahangang.
- Lamaoä' dai' di Kombeng.
- Lamaoä' pano di Panampo.
- Lamaoä' sau di Sohongang.
- Lamaoä' ____₅ di Bulung.
- Lamaoä' ____₆ di Kota.
- Lamaoä' ____₇ di Pahihuang.

• **Pahihuang** faluban:

- Lamaoä' naung di Bulung.
- Lamaoä' naung di Pikung.

• **Bulung** faluban:

- Lamaoä' pano di Pahihuang.
- Lamaoä' pano di Panampo.
- Lamaoä' ____₈ di Kota.
- Lamaoä' ____₉ di Pikung.

• **Panampo** faluban:

- Lamaoä' tama di Kahangang.
- Lamaoä' pano di Tamonseng.
- Lamaoä' ____₁₀ di Kota.

• **Pikung** faluban:

- Lamaoä' pano di Kota.
- Lamaoä' dai' di Pahihuang.
- Lamaoä' sau di Sohongang.
- Lamaoä' ____₁₁ di Bulung.
- Lamaoä' ____₁₂ di Kahangang.
- Lamaoä' ____₁₃ di Panampo.

• **Sohongang** faluban:

- Lamaoä' bete' di Bulung.
- Lamaoä' tama di Kahangang.
- Lamaoä' tama di Kota.
- Lamaoä' dai' di Pahihuang.

• **Tamonseng** faluban:

- Lamaoä' pano di Pahihuang.
- Lamaoä' pano di Panampo.
- Lamaoä' ____₁₄ di Kahangang.
- Lamaoä' ____₁₅ di Palembang.

Töltse ki a hiányokat!

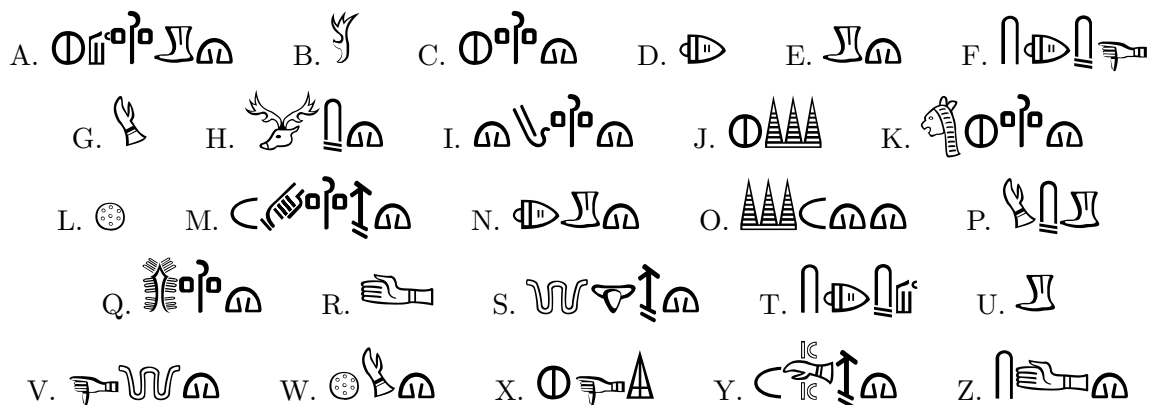
⚠ Az aralle-tabulahan nyelv az ausztronéz családhoz tartozik. Körülbelül 12 000 ember beszéli Indonéziában.

—Kszenyija Giljarova

2. Feladat (20 pont) Adottak szavak luvi nyelven latin átírásban valamint fordításuk magyarra:

1. runtiyas ‘szarvas’	8. sanawas ‘jó’
2. patis ‘láb’	9. nimuwizas ‘(édes)fiú’
3. harnisas ‘erőd’	10. zitis ‘férfi’
4. iziyanta ‘csináltak’	11. piyanti ‘adnak’
5. turpis ‘kenyér’	12. hantawatis ‘király’
6. tarhunzas ‘mennydörgés’	13. istaris ‘kéz’
7. hawis ‘juh’	

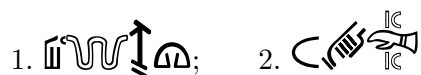
Az összes fenti szó több módon írható le luvi hieroglifákkal. Az alábbiakban minden szót kétféleképp írtak le, véletlenszerű sorrendben:

(!) A válaszokon kívül nincs szükség további magyarázatra, és azt nem is értékeljük.

(a) Párosítson össze minden latin átírásban megadott luvi szót a két hieroglif írású formájával! A következő módon fejezze ki a megfeleléseket: „szám ~ két betű”!

(b) A fent megadott 13 szó közül kettőnek még egy-egy lehetséges írását mutatjuk:

Találja ki, hogy melyik szavak ezek!

(c) Magyarázza meg röviden az alábbi luvi írásjelek összes lehetséges funkcióját:

⚠ A luvi nyelv az indoeurópai családhoz tartozik. Vagy 3 000 évvel ezelőtt beszélték Kis-ázsiaiában. —Li Thehun

3. Feladat (20 pont) Adott néhány mondat kenúzi núbiai nyelven valamint fordításuk magyarra:

1. **ar kanarri:cci:g kami:g ja:nticcirsu.**
Megvásároltuk a tevéket a szomszédok részére.
2. **tirt kade:g allesu.**
A tulajdonos megjavította a ruhát.
3. **jahali wali:g darbadki biticcirra.**
A fiatalok oda fogják adni a tyúkot a kutyáknak.
4. **man jahalgi kade:cci:g ma:gtirsu.**
Ellopta a ruhákat a fiatalember részére.
5. **ay beyye:cci:g aja:nirri.**
Vásárolom a nyakláncokat.
6. **wal aygi ba:bi:g elde:nsu.**
A kutya megtalálta részemre az ajtókat.
7. **magas ikki wali:g ticcirsu.**
A tolvaj odaadta nektek a kutyákat.
8. **i:di magaski kami:g tirsu.**
A férfiak odaadták a tevéket a tolvajnak.
9. **ay hanu:g bijomri.**
Meg fogom ütni a szamarat.
10. **sarka:yi aygi beyye:cci:g ade:nda.**
A gyávák odaadják nekem a nyakláncokat.

(a) Fordítsa le magyarra:

11. **magasi argi ajomirra.**
12. **ay kanarri:g ba:bki alletirsi.**
13. **hanu tirti:g elirsu.**
14. **tirti argi kamgi de:ccirsa.**
15. **ay darbadki bija:ndi.**

(b) Fordítsa le kenúzi núbiai nyelvre:

16. *A szomszédok odaadják a nyakláncot a tulajdonosnak.*
17. *A fiatalember megvásárolta részünkre a kutyát.*
18. *El fogjuk őt lopni.*
19. *A tulajdonosok megütötték a tolvajokat.*
20. *A kutyák megtalálták a tyúkokat a gyáva részére.*

⚠ A kenúzi núbiai nyelv a kelet-szudáni családhoz tartozik. Körülbelül 50 000 ember beszéli Egyiptomban.

y = a magyar j. A : jel azt jelöli, hogy az előtte álló magánhangzó hosszú.

—Aleksejs Peguševs

4. Feladat (20 pont) A nyugati civilizációval való érintkezés az utóbbi időkben némi változást okozott az iatmul nyelvben. Új szavak és kifejezések jöttek létre, némely meglévő pedig új jelentést kapott.

Adottak szavak és szócsoportok iatmul nyelven valamint fordításuk magyarra véletlenszerű sorrendben:

1. guna vaala	a. <i>banán</i>
2. ka'ik	b. <i>tehén</i>
3. ka'ikgu	c. <i>kenu</i>
4. klawun	d. <i>könyv</i>
5. laavu	e. <i>szénsavas ital, szesz</i>
6. laavuga vi'	f. <i>puska</i>
7. laavuga	g. <i>kép, árnyék</i>
8. ni'bu	h. <i>gépkocsi</i>
9. ni'buna vaala	i. <i>kaptam</i>
10. nyaka'ik	j. <i>tükör</i>
11. vi	k. <i>láttam</i>
12. vi'wun	l. <i>óra (időmérő)</i>
13. walini'bana bák	m. <i>dárda</i>
14. walini'bana gu	n. <i>olvasni</i>
15. walini'bana vi	o. <i>föld</i>

(!) A válaszokon kívül nincs szükség további magyarázatra, és azt nem is értékeljük.

(a) Találja meg a helyes megfeleléseket!

(b) Fordítsa le magyarra:

1. **vaala**; 2. **gu**; 3. **vi'**

Ez a három szó egyikének egy újabb szinonimája van a (1–15) szavak és kifejezések közül. Találja meg ezt a szinonimát! Miért jött létre?

(c) Fordítsa le iatmul nyelvre:

1. *disznó*; 2. *banánlevél*; 3. *nap (égítést)*; 4. *fehér emberek*

Az egyik válasz megegyezik az (1–15) szavak és kifejezések egyikével.

⚠ Az iatmul nyelv a szepik családhoz tartozik. Körülbelül 46 000 ember beszéli Pápua Új-Guineában.

' és **ny** mássalhangzók. â magánhangzó.

—Artūrs Semeņuks

5. Feladat (20 pont) Adottak szavak jaqaru nyelven valamint fordításuk magyarra:

aq'ipsa	barlang is	qucxap'a	tavon át
aq'na	barlangban	qucxst'psa	tavunk ₁₊₂ ból is
chushp'a	sarka	marka	község
chushuntxi	sarokban-e?	markp't'a	községéből
ishinhna	ágyamban	markstxi	községünk ₁₊₂ -e?
ishma	ágyad	utamt'a	házadból
p'ak'u	fazék	utnha	házam
p'ak'unhpsa	fazekam is	yaputxi	mező-e?
qaqat'a	sziklából	yapsanpsa	mezőnk ₁₊₂ ben is

(a) Fordítsa le magyarra:

1. **utnhantxi**
2. **yapp'psa**
3. **yapup'psa**

(b) Fordítsa le jaqaru nyelvre:

4. *sziklánk₁₊₂*
5. *sarkodban*
6. *sarkodban is*
7. *sarkodból is*
8. *barlangból-e?*
9. *ház-e?*

⚠ A jaqaru nyelv az ajmara családhoz tartozik. Körülbelül 730 ember beszéli Peruban.

nh = *n* a *hang* szóban. **ch**, **cx**, **q**, **sh**, **tx** mássalhangzók. A ' ' jel hehezetet jelöl.

-nk₁₊₂ = 'enyém és tiéd'.

—*Iván Derzsanszki*

Szerkesztők: Bozsidar Bozsanov, Cao Csi-tung, Cshö Csongjon,
Iván Derzsanszki (műszaki szerkesztő), Hugh Dobbs, Dmitrij Geraszimov,
Kszenyija Giljarova, Sztanyiszlav Gurevics, Gabrijela Hladnik, Borisz Iomdin (főszerkesztő),
Bruno L'Astorina, Li Thehun, Danilo Miszak, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs,
Alekszandr Piperszki, Marija Rubinstejn, Daniel Rucki, Artürs Semenuks, Pavel Szofroniev,
Milena Veneva.

Magyar szöveg: Iván Derzsanszki.

Sok szerencsét!